

Monostori pletykaúzó bírmondó

2017. április-június

ELBALLAGTAK...

Részlet a búcsú beszédből:

„Megtanultátok, hogy mindenki értékes, mindenki rendelkezik olyan tulajdonságokkal, amik a közösség számára nélkülözhetetlen, Az osztályban, mindenki kiemelkedik valamiben:

Váradai László megmutatta, hogy kiváló futballistaként ugyan bejárta Európa egy részét, de a nagy földrajz tudásával versenyt is tud nyerni. Emődi Ádám példamutató magatartásával, kiváló szorgalmával, is kiemelkedik, de youtube videó készítésénél is jeleskedik. Józsa Milán kiváló sportoló, de nagyon tehetséges versmondó is. Antal Zsombor, Kiss Donát, Major Marcell és Hosszú László kiváló futballisták, de tiszteletudók, jólelkűek és segítőkészek is. Som Mercédesz nemcsak kiváló szorgalmával, önzetlen magatartásával, de ő az aki a videó kommentelés tehetségével rendelkezik. Dániel Beatrix lelkiismeretességével, felelősségteljeségével és gyönyörű rajzaival, nagy kezűgyességével, Berzi Kinga egyenességével, jószívűségével, nagy lojalitásával és tánc tehetségével, emelkedik ki. Göncöl Sándor, Csuka Imre segítőkész viselkedésével, figyelmességével jólelkűségével, és kiváló ének hangjával tűnik ki. Kiss Zsanett, Tokai Dorina, Kósa Boglárka, Pápai Fruzsina a szoliditás, a szerénység, a megbízhatóság, a becsületesség, az őszinteség és a tisztelettudó viselkedésben is jeleskednek.”

Kériné Piros Erzsébet Gizella
Tagintézmény-vezető

TANÉVZÁRÓ AZ ISKOLÁBAN

A 2016/2017-es tanévben színes programokban, változatos rendezvényekben, versenyekben gazdag tanévet zártunk. Komoly munkát végeztünk. Terveztünk, küzdöttünk, együtt izgultunk.

Gyermekeink személyiségfejlődését, szociális érzékenységének erősítését, különböző programok szervezésével próbáltuk segíteni.

Fő feladatunk természetesen a sok-sok új ismeret elsajátíttatása, azonban a tanórán kívüli rendezvények (papírgyűjtés, versenyek, kirándulások) során a gyerekek megtapasztalhatják az összetartozás örömét, jelentőségét, megtanulják környezetünk tiszteletben tartását, a természet szeretetét is.

Szeptemberben tanítványaink tartalmas délelőttöt tölthettek el a közeli erdőben a Pákozdi csata emlékét is felidézve és ott Toldi próbát is tartottunk Arany János emlékére. Majd egy másik délután hulladékot is gyűjtöttünk a szülők segítségével.

Októberben megemlékezések, iskolai ünnepek, szavaló verseny és fogászati vetélkedő színesítette a programjainkat. A 3. és 5. osztályosok a létavérsi úszóudvarba úszni jártak. Az úszás költségeit a Klebelsberg Központ fedezte. Diákszeptembert tartottunk, ahol az osztályok képviselői beszámoltak a problémáikról.

Novemberben a Monostorpályi Önkormányzat és Képviselőtestület anyagi támogatásával megrendeztük a környező települések iskolái számára a

II. Komplex tanulmányi versenyt. Színházba is eljutottak a tanulóink. Játékos sorversenyt rendezett iskolánk a tankerület iskolái számára.

Decemberben a Mikulást és a karácsonyt ünnepeltük meg, először az iskolával, majd a faluval. Az adventi gyertyagyújtásba az iskola mindentanulója bekapcsolódott. A cipős-doboz akcióba a tanulók nagy része bekapcsolódott.

Januárban a kultúra napján együtt szavaltuk a Himnuszt, majd vetélkedőt is tartottunk a felsős tanulók részére. Félévzárás is megtörtént, minden tanuló megkapta az értékelését az évről.

Februárban megtartottuk az iskolai farsangi rendezvényünket a felújított tornateremben. Új védőburkolatot kapott a tornatermünk Monostorpályi Önkormányzattól. Nyílt napok keretében a szülők és az érdeklődők betekintést nyerhettek az iskola életébe, megtekinthették a tanórákat és a szakköröket. Jótékonysági bált rendeztek a szülői munkaközösség vezetői, ahol minden osztály kis műsorral mutatkozott be a bál résztvevőinek. A bál bevételéből az iskola udvarára játékokat vásároltak.

Márciusban bekapcsolódtunk a Pénzügyi tudatosság és gazdálkodás témahétbe. A Nemzeti ünnepünk tiszteletére a tanulóknak tanulmányi versenyt, ének és szavaló versenyt rendeztünk. A március 15-i megemlékezésünket közösen tartottuk a falu lakosságával.

Áprilisban a Digitális témahétbe és a Fenntarthatóság- környezettudatosság témahétébe kapcsolódott be az iskolánk. Külső előadót hívtunk, aki bemutatta az informatika legújabb vívmányait. Hulladékot gyűjtöttünk, Megemlékeztünk a Föld órájáról. A 4. és 6. osztályosok a létavértesi uszodába úszni jártak. Az úszás költségeit a Klebelsberg Központ fedezte

Májusban anyák napját tartottunk, és a kompetencia mérésekre készültünk, és a hónap végén megírták a hatodik és nyolcadikos tanulóink.

Júniusban a szülők támogatásával fa udvari játékot sikerült beszerezni és leállítani az érvényben lévő szabályok betartásával.

Köszönöm a szülőknek az áldozatos munkáját, hogy összefogásukkal megvalósították régi álmunkat.

Egész évben a diákjaink térítésmentes szakkörökben vehettek részt, aki pedig úgy érezte elakadt valamelyik tárgy rejtelseiben, felzárkóztatáson segítettek.

A tanév során múzeumba, színházba vittük tanítványainkat, kirándulásokat, előadásokat, bemutatókat, rendezvényeket és sportversenyeket szerveztünk. Több iskolai programunknak a Művelődési Ház biztosított megfelelő teret, igyekeztünk minden közösségi programra bevonni iskolánk tanulóit, a szülőket, hozzátartozókat

A Tanévzáró és ballagó ünnepségünkre meghívtuk Kapornai Judit Berettyóújfalui Tankerületi Központ Igazgató Asszonyt. Ebben a tanévben már másodjára látogatott el hozzánk. Az ünnepségen megköszönte ő is az iskola dolgozóinak a tanévben végzett kitartó és eredményes munkáját.

Versenyek eredményei:

Bendegúz Megyei nyelvész versenyen:

Fónagy Márton Ádám III. Sáfrány Olívia III. Juhász Orsolya VII., Felkészítő pedagógus: Kovácsné Adorján Ildikó

Lotz János szövegértési és helyesírási versenyen

Pál Bettina I., Váradi László III. Felkészítő pedagógus: Kovácsné Adorján Ildikó

A Dózsa György Ált. Iskolai és a Karácsony Sándor Ált. Iskola által szervezett német nyelvi csapatversenyen V. helyezést érte el.

Váradi László, Pál Bettina, Sáfrány Olívia, Osán Gabriella Boglárka, Nagy Réka, Fónagy Márton Ádám, Felkészítő pedagógus: Nagyné Kovács Etelka

Teleki Pál Országos Földrajz–Földtan Verseny megyei

Váradi László 2. helyezést érte el Felkészítő pedagógus: Merkószkiné Hajdu Gabriella

Alapművelési matematika kistérségi verseny

Pál Bettina I. Fónagy Márton Ádám a kistérségi verseny I. megyei 2. és országos 16. helyezést érte el Felkészítő pedagógus: Kontorné Dézsi Ibolya

Kisiskolák megyei atlétikai döntőjén II. helyezést érték el:

Fónagy Márton Ádám, Antal András Zsombor, Józsa Milán, Szűcs László, Nagy Máté, Szűcs Roland Felkészítő pedagógus: Merkószki András

Kisiskolák megyei labdarúgó döntőjén II. helyezés érték el

Kiss Donát, Kósa Richárd, Józsa Milán, Simon János, Váradi László, Som Alex, Antal András Zsombor Felkészítő pedagógus: Merkószki András

A You-Tube videós Gála komment külön díjazottja Som Mercédesz Ibolya

Országos rúdtánc és légtorna bajnokságon 2. helyezést érte el Kontor Petra

Elégedetten állapíthatjuk meg tehát, hogy alapvető céljainkat elértük, kitűzött feladatainkat teljesítettük. Tanulóink halmozták a sikereket, ismét érettebbek lettek egy évvel!

Köszönöm a kollégáknak a színvonalas szakmai munkát, mellyel eredményessé tették az elmúlt tanévet! Azon munkálkodtunk, hogy a ránk bízott gyerekekből a bennük rejlő értékeket minél nagyobb sikerrel és eredménnyel hozzuk felszínre.

Köszönjük a szülők és a Szülői Szervezet áldozatos munkáját! A különböző programok lebonyolításában sok segítséget nyújtottak. Támogatták iskolánkat a különböző rendezvények, kirándulások megvalósításában.

Köszönjük hogy a Monostorpályi Önkormányzat és képviselő-testület támogatta, segítette ebben az évben is az iskolát, az iskola programjait, így a II:Komplex tanulmányi verseny megrendezését, a tanulóknak a higiéniai termékek beszerzését. A tornaterem padozatára védő burkolatot vásároltak, hogy az iskolai rendezvényeket ott is meg tudjuk tartani. Még sárga homokot is kaptunk az udvari játékokhoz. Nagyon köszönjük a segítséget!

Kériné Piros Erzsébet Gizella

Tagintézmény-vezető

POLGÁRMESTER VÁLASZOL

Tisztelt Polgármester Úr!

Aki a kérdéseket felteszi:

Sáfrányné Félegyházi Beáta könyvtáros

Aki válaszol: Szabó József polgármester

Kérdés: Kezdjük egy köszönettel, ugyanis az egyik olvasónk szeretne köszönetet mondani a kerékpárútért!

Válasz: Nagyon köszönöm mindazok nevében, akik részt vettek a megvalósításában! Folyamatban van a térvilágítás és a padok vásárlása is, hogy sötétedés után is biztonságosan használható legyen az út, valamint le lehessen ülni, egy kicsit megpihenni, beszélgetni. Ha jól emlékszem az előző beszélgetésünket is így kezdtük egy köszönettel, akkor a karácsonyi csomagot köszönte meg valaki. Jól esnek ezek a kollégáknak is, hiszen a rosszat, vagy kevésbé jót hamarabb szóvá teszik az emberek, mint a jót és a szépet.

Kérdés: Érdeklődnek a pályázatok felől is, hiszen olvassák az emberek az újságokat, hallják a híreket! Monostorpályiban milyen pályázatok nyertek, mi fog megvalósulni a közeljövőben?

Válasz: A Területi és Operatív Program, rövidebb nevén TOP pályázati rendszerben 3 pályázatunk kapott eddig támogatást!

- Óvoda fejlesztés, amely már el is kezdődött! A megépült új rész után, felújításra és némi átalakításra kerül a régi épületrész, valamint egy tornaszobával is bővül az épület!
- Ipari park fejlesztés, a „Tanító föld” egy része lesz kialakítva ipari övezetté, mely azt jelenti, hogy körbe aszfaltos utat kap a terület, kiépülnek a közművek a területen, valamint egy belső út is épül, a lakó övezet felől fásítás lesz! Reményeink szerint lesz kereslet a területre, ahol új munkahelyek jönnek létre, érdeklődők már most is vannak, de meg kell várjuk a fejlesztés elkészültét, ami jövő év vége felé várható!
- Energetikai korszerűsítés, a Polgármesteri Hivatal, a Gondozási Központ, a KMB-Polgárőr Iroda, óvoda napelemes felszerelését, ahol szükséges hőszigetelést, nyílászáró cserét, világítás és fűtés korszerűsítéssel! A közbeszerzések, tervezések miatt, ez is inkább 2018-ban fog realizálódni, hogy a munkálatok elkezdődnek, és remélhetőleg be is fejeződnek!
- A Belügyminisztériumtól pályázat útján kaptunk bruttó 37 millió forintot a konyhánk felújítására, az ebédlő bővítésére, átalakítására, valamint esz-

köz beszerzésre. Ez is elkezdődött, és szeretnénk az óvodával együtt augusztus végére olyan készültségi fokon állni, hogy ne zavarjuk az óvoda munkáját, valamint a konyha is vissza tudjon költözni a helyére!

Kérdés: Mennyi támogatást kaptunk ezekre a fejlesztésekre?

Válasz: Összesen 445 millió forintot nyertünk a 3 TOP-os projektre, 100%-os támogatás intenzitás mellett. Hasonló, de még akár nagyobb településeket is figyelembe véve a legtöbb nyertes pályázat és a legmagasabb megítélt támogatást Monostorpályi kapta a megyében! Nagyon örülünk ennek természetesen, de azért gond is van vele bőven! Ezt a három pályázatot 2015 nyár végén, őszén kezdtük el előkészíteni. Az eredményt 2017 májusában tudtuk meg! Közben eltelt 1,5 év, tavaly évvégén komoly kötelező béremelés történt, mely magával vonta az alapanyagok áremelkedését is. Azt tapasztaljuk, hogy azokon az árakon, amivel megpályáztuk ezeket a beruházásokat, most nem fogjuk tudni kivitelezni, mert annyiért már nem lehet kivitelezőt, tervezőt, műszaki ellenőrt találni! Ha nem kapunk plusz forrást, akkor marad az önerőből való kiegészítés, mely esetén azért eléggé korlátozottak a lehetőségeink. Mindenképpen megpróbálunk megoldást találni erre a problémára, mert nem szeretnénk visszaadni azért pályázatot, mert nem tudjuk megvalósítani!

Kérdés: Még mindig nagyon érdeklődnek a lakosok a szemét feldolgozó iránt! Sikerül-e megvalósítani? Ha igen, mikor? Hallották polgármester urat a Kosuth Rádióban! Van-e új információ?

Válasz: Nagyon sokat dolgozunk ezért a feldolgozóért, mert ebben látjuk azt a lehetőséget, ami Monostorpályi és az itt élők jövőjét biztosítani tudja! Sokszor és sok helyen elmondtam már én is, hogy miért jó, jobb ez a fajta hulladék feldolgozás, a ma használt rendszereknél, égetőknél! A válasz általában az, hogy az Unió anyagában kéri a hulladék minél nagyobb részét újrahasznosítani! Ezzel az a baj, hogy a szelektív gyűjtés és válogatás nagyon sok járulékos költséget jelent, melyet általában nem szoktak figyelembe venni! A leválogatott szemét sajnos szennyezett, ezért abból csak újabb költségek árán lehet új terméket készíteni, vagy még úgy sem. Azt gondolom, hogy mindentől, mindenki üzletet próbál csinálni, még a szemétből is. Van azonban az a költség, ahol már nem éri meg! Az Unió sok mindent mondott

és kért már Magyarországtól, ezek közül van ami elfogadható volt, és van ami nem. A hulladék újrahasznosítása az Unió elképzelése alapján, szerintem az utóbbi kategória. Csak egy kis adalék a szelektív gyűjtésről: Németország az általa is erőltetett uniós értékeket csak úgy tudja teljesíteni, hogy máshonnan vesz válogatott szemetet!!! A következő probléma, meg van a válogatott hulladék, hova lehet eladni vagy mit lehet kezdeni a szelektív hulladékkal? A kínaiak vették eddig, főleg a műanyagot, PET palackot, de már nekik sem kell! Előbb utóbb ez a szétválogatott hulladék is megy a lerakókba, és épülnek az újabb szemétdombok, szeméthegek! Ettől sokkal olcsóbb, egyszerűbb, biztonságosabb az általunk javasolt feldolgozás, mert így nem kell szinte semmit sem a lerakókba tenni, mindent fel lehet dolgozni. Az embereknek nem kell szelektíven gyűjteni, hiszen ez számukra is macera, költség. A szolgáltatóknak mindenképpen rengeteg plusz ráfordítást, költséget jelent egy ilyen szelektív rendszer vásárlása, fenntartása, üzemeltetése, majd a válogatott szemet tárolása, értékesítése, szállítása! Ezt próbáltuk szakmai fórumokon és megbeszéléseken elmondani, de nem sok sikerrel, ezért fordultam közvetlenül a Miniszterelnök Úrhoz! Annyi mindenben tudunk „szabadságharcot” vívni az Unióval, ebben a kérdésben miért nem? Nagyon aktuális a migráns kérdés, ahol a kötelező betelepítést akarja ránk erőltetni Brüsszel, de Magyarország ezt nem akarja, és minden lehetséges eszközzel próbálja megakadályozni! Miért nem próbálhatjuk meg csak itt Hajdú-Bihar megyében ezt az új rendszert? Ha működik, akkor nem csak Magyarországnak, hanem Európának és a világnak is példát mutathatunk ismét, egy olyan problémára, ami egyre jobban terheli a környezetünket, az életünket, a bolygónkat! Ehhez mi csak megfelelő mennyiségű szemetet kértünk, pénzt nem! Ha a Miniszterelnök Úrnál sem érünk célt, akkor még megpróbáljuk a Köztársasági Elnök Urat is megkeresni, aki komoly környezetvédő hírében áll!

Kérdés: Ha ennyire nehezen megy, miért kell ezt erőltetni?

Válasz: Mert ezt vállaltam, hogy a tisztségemből eredő feladataimat Monostorpályi fejlődésének előmozdítása érdekében lelkiismeretesen teljesítem, tisztségemet a magyar nemzet javára gyakorlom. Több helyen lehetett hallani, hogy Debrecenben épül a déli ipari park, és ott majd a környékbeliek találnak munkát! Én ezzel nem feltétlenül értek egyet, mert biztosan lesznek és legyenek is olyanok, akik találnak ott

munkát, de Monostorpályiban nincs minden munkát keresőnek mérnöki, informatikai, speciális szakismerete, esetleg német, angol nyelvtudása. Azonban nekik is kellene valamilyen munka lehetőséget biztosítani, különösen nőknek, család anyáknak, akik nem tudják, vagy akarják vállalni, amíg kicsi a gyerek, hogy reggel ne ő indítsa az óvodába, iskolába, délután pedig ne ő vigye haza, vagy várja otthon. Számukra itt helyben kell munkát biztosítani! A mostani közfoglalkoztatottak között is nem egy anyuka van, aki csak az előbb említett okok miatt nem vállal más munkát, inkább megpróbál a közfoglalkoztatotti bérből kijönni. Az erőműhöz is kellene mérnökök, targoncások, adminisztrátorok, de segéd munkások, takarítók is. Az erőmű mellett megépülő fólia, illetve üvegházi kertészetbe már inkább el tudom képzelni, hogy rugalmas munkaidő beosztással a hölgyek is tudnak, nem közfoglalkoztatotti bérért, dolgozni. Ezért csinálom, ezért csináljuk!

Kérdés: Kérdés jött a szennyvíz beruházás garanciális javítására, illetve a kimaradt utcákon mikor indul a munka? Illetve a Landler térre befele nagy a szintkülönbség a Kossuth utcáról, ez lesz-e javítva?

Válasz: A garanciális javítás ezévi folyamataira július végéig adott határidőt a mérnökszervezet a kivitelezőnek! A szintkülönbséget is jeleztük javítandónak a kivitelező felé. A II. ütemmel kapcsolatosan újabb fejlemény, hogy meg van a támogatási szerződés, mely alapján 2019 szeptemberéig kell a munkálatokat elvégezni. Ezt nem az önkormányzatunk szervezi, hanem az állam ezért kicsit vontatottabban is halad, hiszen az bonyolító szervezetnek egyszerre több projektet is vinnie kell.

Kérdés: A telefonosokat látják dolgozni itt a faluban, a kérdés mit csinálnak??

Válasz: A Magyar Telekom megbízásából dolgoznak, az optikai hálózatot építik ki. Ha elkészül, akkor mindenkinek lesz lehetősége a saját portáján is kicseréltetni a bemenő réz vezetékét, optikaira. Ezen sokkal jobb minőségben tudnak majd szolgáltatni vezetékes telefont, TV-t, valamint jóval nagyobb sávszélességben internetet. Ahol még eddig nem tudtak biztosítani internet elérhetőséget, a fejlesztés után már lesz lehetőség ott is!

Kérdés: Kérdés jött az előző víz szolgáltatóval kapcsolatosan, hogy akinek ott maradt tartozása, azzal mi lesz?

Válasz: A Hajdú-Bihari Önkormányzatok Vízmű ZRt 2018. május 31-én végelszámolással megszűnik!

Akinek tartozása van még a cég felé, erről küldtünk tájékoztatót minden érintettnek, az számíthat rá, hogy a következő hónapokban a végelszámoló a tartozást át fogja adni egy végrehajtónak, aki a saját díjával növelt összeget fogja letiltani, behajtani az adóson! Arra kérek minden tartozót, hogy keresse a Hajdú-Bihari Önkormányzatok Vízmű ZRt-t az alábbi telefonszámon: **06 52 527 320**, és rendezze a tartozását minél előbb!

Kérdés: A csatorna rákötésekkel hogyan áll a község?

Válasz: A tavalyi év folyamán nagyon szépen kötöttek rá a lakosok az elkészült csatorna hálózatra, de ez mára teljesen megállt 71-72%-on. A Képviselő testületnek kötelessége a talajterhelési díjról rendeletet

alkotni, melyet eddig megpróbáltunk elhúzni, de tovább már nem tehetjük. Erről az újság többi oldalán még lesz szó, ezért itt most nem akarok többet mondani.

Köszönöm szépen a válaszokat! Kérek minden kedves olvasónkat, hogy kérdéseiket, amelyekre választ szeretnének kapni a Polgármester Úrtól, továbbra is juttassák el a könyvtárba és a következő számunkban megkérdezzük!

Köszönöm szépen a kérdéseket! Valamennyi olvasónknak kellemes nyarat, jó pihenést, akik dolgoznak, azoknak kitartást kívánok a kánikulai napokra!

Sáfrányné Félegyházi Beáta

2017. JÚNIUS 16-ÁN NEMCSAK A NYOLCADIKOSOK BÚCSÚZNAK AZ ISKOLÁTÓL, HANEM KONTORNÉ DÉZSI IBOLYA TANÁRNŐ IS.

Kontorné Dézsi Ibolya tartalmas pedagógiai életutat tudhat maga mögött. Közel 40 éves munkásságának legfontosabb területei a matematika és kémia tantárgyak tanítása, valamint a gyermek és ifjúságvédelem. Nyíregyházán, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán, matematika-kémia szakon 3 évig nappali tagozatra járt, de a 4. évet levelező tagozaton végezte 1978-ban.

1977-ben a szülőfalujába, ide Monostorpályiba az akkori igazgató Tivadar Andor hívta tanítani. Mindkét szakot tanította már akkor is, és tanítja a mai napig is. A főiskola elvégzése után osztályfőnök is lett. Az elmúlt 40 év alatt, összesen 8 osztálynak volt

osztályfőnöke. Sok-sok versenyre készítette fel tanítványait, akik sikeres szerelésükkel messzire vitték a település, az iskola nevét. Ebben az évben is Fónagy Márton Ádám matematikából országos versenyre jutott el Kontorné Dézsi Ibolya elkészítésével.

Volt tanítványai közül a 40 év alatt közel 130-an végeztek egyetemet vagy főiskolát matematika, kémia tantárgyakkal kapcsolatos szakokon. Vannak olyan tanítványai is, akik kollegái lettek.

A hátrányos helyzetű tanulókkal való foglalkozás mindig a szívügye volt, 2008 óta ő az iskola gyermekvédelmi felelőse.

Sok-sok szakképzésen, tanfolyamon fejlesztette a

tudását, hogy a korszerű pedagógiai módszereket elsajátítsa.

Munkáját 1984-ben Miniszteri dicsérettel, 1995-ben az Iskola Kiváló Dolgozója helyi kitüntetéssel ismer-
te el az akkori vezetőség. 2014-ben portfóliót írt, majd 2015-ben minősítő vizsgát tett.

Sok megyei versenyen indultak tanítványai, akik kémiából és matematikából is hoztak sok jó eredményt. Ebben a tanévben az általa matematikából felkészített tanuló, Fónagy Márton Ádám országos matematika versenyre is eljutott.

Tanárként, emberként méltán vívta ki környezete szeretetét. Példás igényes munkavégzése, humán-
ma, őszinte, nyílt másokat mindig tiszteletben tartó

magatartása mindenkori követendő példa a pedagó-
gusok, és az emberek számára.

Kontorné Dézsi Ibolyát pedagógusunkat, az iskola
vezetősége javaslata alapján **Pedagógus Szolgálati Em-
lékéremre, miniszteri elismerésre terjesztettük fel.**

Az emlékérmét Kapornai Judit Berettyóújfalui Tan-
kerületi Központ igazgató asszony és Kiss Csaba
igazgató úr adta át a Tanévváró és ballagási ünnep-
ségünkön.

Gratulálunk Kontorné Dézsi Ibolya tanárnőnek!

Nyugdíjba vonulásához jó egészséget, aktív pihenést
kívánok a tantestület nevében:

Kériné Piros Erzsébet Gizella

Tagintézmény-vezető

„KEDVES ÓVODÁM, SOK VÍG NAP UTÁN ITT A BÚCSÚ NAP, INDUL A CSAPAT.”

Elballagtak a nagycsoportosok, iskolások lesznek.
Nagyon gyorsan elszaladt ez a három év, amit itt
töltöttek nálunk! Soha nem felejtjük el azt a napot,
amikor először jöttek óvodába.

Volt, aki az első pillanattól úgy viselkedett, mintha
világéletében óvodába járt volna, volt, aki lassan,
óvatosan fedezte fel előbb a csoportszobát, majd az
udvart, volt, aki egész nap az óvó néni ölében akart
ülni, s bizony volt olyan is, aki sírva kapaszkodott az
anyukájába.

Ölegettük, vigasztalgattuk a sírókat, biztattuk a félén-
keket, óvtuk azokat, akik túlon túl bátornak mutatkoz-
tak, s közben arra gondoltam, milyen nagy büszkeség
és boldogság számunkra, hogy ezek a családok a leg-
föltettebb kincseiket, gyermekeiket ránk bízta. Kö-
szönöm munkatársaim odaadó, áldozatos munkáját.

Minden gyermek külön kis világegyetem, nincs köz-
tük két egyforma, s valóságos csoda látni, ahogy nő-
nek, látni, mint lesznek egyre önállóbbak: búbajos
történeteket mesélnek nekünk, bátrak és kezdemé-
nyező-készek, s egyszer csak azon kapjuk magunkat,
hogy már ki is nőtték a mi kis óvodánkat, s az isko-
lába készülődnek.

A búcsúzás megható érzésekkel teli pilla-
natait éltük át. Izgatottan számolták meny-
nyit kell aludni, s a búcsúzó verseket egy-
re elcsuklóbb hangon igyekeztek gyakorolni.
Sok- sok munka van mögöttük, hogy bármilyen ren-
dezvényen helyt tudjanak állni, megmutatták, hogy
talpra esett, okos, bátor óvodások.

Tarisznyájukat megtöltöttük sok-sok élménnyel, ki-
rándulással, gyermeknapokkal, a szülőkkel közös
programokkal.

„Vigyétek magatokkal a szép élményeket, vidámsá-
got, melyben itt éltetek.

Vigyétek magatokkal a szorgalmat, amellyel az isko-
lában sok-sok ötöst gyűjthettek.

Vigyétek magatokkal a figyelmet, amellyel a tanító
néni megtanít írni, olvasni benneteket.

Vigyétek magatokkal a szövegértést, amellyel mindig
örömet szereztek szüleiteknek.

És vigyétek magatokkal a szeretetet, amellyel boldo-
gabbá válik az élet körülöttetek.”

Egy képzeletbeli kis táblácskát is adunk a kezetekbe,
hogy akikkel találkoztok az újtaitok során tudják, hogy:

„Tanulni sokat a gyermektől lehet, mert mindig a mosolyt tanítja neked.

Tiszta lelke nem bánt, nem kér, csak arra vágyik, hogy veled legyél.

Elfogad – mindegy, ki vagy – nem irigy, bármit neked ad.

Várja, hogy játssz, tanítsd és szeresd, hogy az élet iskolájába vezesd.”

Boldog iskolás éveket kívánok!

Molnár Edit

intézmény vezető

2017. SZEPTEMBERBEN ISKOLÁT KEZDŐ GYERMEKEK:

Buzás Zara, Csuka Amanda, Futó Regina, Miklósi Marcell, Oláh Kristóf, Pál Zsanett Ivett, Papp Máté, Papp Péter István, Pataki Zsuzsanna, Román-Szöllősi Alíz, Szegedi Alexandra Erzsébet, Szilágyi Ferenc.

Óvodapedagógusai voltak: Juhász Barnabásné, Kissné Gellért Judit, dajka: Nagyné Vatai Erika, kísérő dolgozó: Csordás Brigitta.

TAVASZKÖSZÖNTŐ FESZTIVÁL ÉVADZÁRÓ BEMUTATÓVAL

A Monostorpályi Rozmaring Néptánc Egyesület ápolja a kulturális hagyományokat, elősegíti a gyermekek és a fiatalok hasznos szabadidő eltöltését. Megismerteti a magyar nép tradicionális táncait, szokásait, viseleteit és a hozzáfűződő néprajzi ismereteket. Nyári néptánc táborokat szervez, ahol a gyermekektől továbbbővítik táncos ismereteiket, megismerve a hely jellegzetességeit, nevezetességeit. Évente két alkalommal, karácsony előtt és tanév végén táncos bemutatót szervez, ahol a gyermekek bemutatják ügyességüket, táncos tudásukat, miközben közösséget épít, formál. Hozzásegíti a gyermekeket a nemzeti öntudat, magyarságtudat fejlődéséhez, a szülőföld, népünk, hagyományaink, viseleteink megbecsülésére, tiszteletére nevel.

Egyesületünk ötödik alkalommal rendezte meg a hagyományos Tavaszköszöntő fesztivált.

- A kistérségből érkezett csoportok:
- Létavértes: Villongó Táncegyüttes,
- Derecske: Kikelet Néptánc Csoport,
- Hosszúpályi: Margaréta Néptánc Csoport,
- Debreceni Népi Együttes: Szarkalás Csoport

- Monostorpályi: Rozmaring Néptánc Egyesület

A délelőtti program során Erdős Sándor és Krosztics István segítségével, Basa Attila alpolgármester tájékoztatójával Tubus magtár bemutatót láthattak az érdeklődők, majd Kiss József, Hajdú Zoltán és Erdős Sándor a strucc farmra szállították ki a táncosokat. A kézműves foglalkozáson csuhé virágot és madarat készíthettek az ügyes kezűek Szabóné Tóth Erzsébet és édesanyja Nagygyörgy Erzsébet vezetésével. A színpad dekorációt Orbán- Sári Beátának, a tombola díjakat Basa Attila, Kiss Zoltán, Balogh Elekné, Csuka Tamás, Molnár István, Nyilas József, Szilágyi Ferenc vállalkozóknak, a fődíjat Molnár Editnek köszönjük.

A délutáni bemutató színpadot Szabó József polgármester nyitotta meg. A csoportok színvonalas műsort adtak a falu lakosait szórakoztatva. Az esti táncházban a Flaska Banda húzta a talpalávalót.

Köszönetünket fejezzük ki Monostorpályi Önkormányzatának, a Konyhának a támogatásért a táncosok és minden segítő közreműködéséért.

A tanév munkája alapján a következőt végeztük:

Gyermekek és felnőtt csoporttagok	2016.07.18-07.23.	Balatonszemes	Néptánc tábor
Gyermekek és felnőtt csoporttagok	2016.09.17.	Debrecen	Kezdő felnőtt néptáncosok országos találkozója
Gyermekek és felnőtt csoport Egyesület által szervezett kirándulás	2016. 09.24.	Biharkeresztes	Szüreti fesztivál
Gyermekek és felnőtt csoport	2016.10.09.	Erdély	Vásár
Gyermekek és felnőtt csoport	2016.10.15.	Nyírábrány	Néptánc találkozó

Gyermek és felnőtt csoporttagok	2016. 10.22.	Hortobágy	Behajtás ünnepe
Gyermek és felnőtt csoporttagok	2016. 11.11.	Monostorpályi	Libanap/táncház
Gyermek és felnőtt csoport	2016.11.18.	Monostorpályi	II. Kistérségi tanulmányi verseny
Gyermek és felnőtt csoport	2016.12.18.	Monostorpályi	Hagyományos disznótor és táncház
Gyermek és felnőtt csoport	2016. 12.23.	Monostorpályi	Karácsonyi bemutató műsor
Gyermek és felnőtt csoport	2017. 02.25.	Hosszúpályi	Farsangi felvonulás, fellépés
Gyermek és felnőtt csoport	2017. 04.22.	Hortobágy	Kihajtás ünnepe
Gyermek és felnőtt csoporttagok	2017.05.14.	Monostorpályi	Tavaszköszöntő fesztivál- évadzáró bemutató
Gyermek és felnőtt csoport	2017. 05.27.	Létavértes	Málé fesztivál- fellépés
Gyermek és felnőtt csoport	2017.05.28.	Monostorpályi	Gyermeknap- fellépés

KONFIRMÁCIÓ 2017

A konfirmációra való felkészülés minden évben olyan, mint egy felfedező út. Ezen az úton ismerjük meg református keresztyén hitünket, az egyház életét, és az egyház Urát, a mi Urunk Jézus Krisztust. Azért vállalkozunk erre az útra, hogy ez a hitre jutás és a hitben való megerősödés alkalma legyen. Fontos ez a mai világban? Mi egy változó világban élünk. Egy olyan Európában, amelyik már nem akar emlékezni keresztyén gyökereire. Ezért is van az, hogy a nem keresztyén vallások fokozatos térnyerését tapasztaljuk. A Kárpát-medencében és a világban szétszórta élő magyar református egyháztestek közös Zsinatán, a Debreceni Református Nagytemplomban

figyelmeztetett Buzogány Dezső kolozsvári egyháztörténész: *„Európa, valamiféle megmagyarázhatatlan öngyilkos ösztönrel, már kétszáz esztendeje kíméletlenül pusztítja lelkéből a hitet...Mára már nemhogy hitvallása, de hite sincs, és hovatovább keresztyénségünk léte forog kockán.”*

Egy ilyen történelmi helyzetben, amikor a Reformáció elindulásának 500 éves és a Magyar Református Egyház megalakulásának 450 éves jubileuma van, elengedhetetlenül fontos, hogy a **konfirmáció** az legyen, ami a szó eredeti, latin jelentéséből következik: megerősítés. **Megerősítés az Isten akarata szerint való, hálás életre.** Ha meg akarunk maradni

reformátusnak és magyarnak, akkor olvasni és ismerni kell a Bibliát és református hitvallásainkat: a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást. Ha a Bibliához és református hitvallásainkhoz igazítjuk életünket, akkor becsüljük meg őseink hitvalló életét és akkor tudunk példát mutatni mi is a felnövekvő nemzedékeknek. Ne felejtjük el, hogy a jövő rajtunk is múlik.

A 2017. esztendőben a következő ifjak konfirmáltak

a Monostorpályi Református Egyházközségben: Juhász Orsolya, Paluska Boglárka, Pál Bettina, Sáfrány Olívia, Tóth Réka, Halász Imre, Juhász István.

Segítse őket Isten, hogy fogadalmukhoz híven: Jézus Krisztus követői, református anyaszentegyházunknak egész életükben hűséges, úrvacsorával rendszeresen élő, szolgáló és áldozatra kész tagjai legyenek.

Karcza Sándor
református lelkipásztor

ARANYÉREM AZ ORSZÁGOS NYUGDÍJAS KI – MIT TUD?-ON

„Szögre dobtuk a botot” és a tavalyi ezüst érem után újra indultunk az Országos Nyugdijas Ki Mit Tud? megmérettetésén. Mi az Együtt Monostorpályi Jövőjéért Közhasznú Egyesület Nyugdijas csoportja 22 fővel, új névvel és új produkcióval készültünk az idei versenyre, melyet Hajdúszoboszlón rendeztek meg. Nagyon hozzánk illő nevet találva: A VIDÁM BICEBÓCÁK, Polkát táncoltunk és nagy örömmel „Arany2” minősítést kaptunk. Külön dicséretet kaptunk a jelmezünkre, melyet klubtagunk Csukás Sándorné Anikó varrt számunkra. A sok jókedvű de mégis fárasztó próbának és igyekezetnek meg lett az

eredménye és bízunk benne, hogy a művészeti vezetőink jövőre is valami jó ötlettel állnak elélnk. Mert ha erőnk és egészségünk engedi újra indulhatunk a versenyen és így sokónk régi vágya teljesülhet mert a következő helyszín: Hévíz.

Július közepén a tavalyi ezüstéremhez járó ajándékot váltjuk be majd, és egy Sopron- Bécs kirándulás alkalmával 4 napot tölthetünk pihenéssel és kikapcsolódással és fiatalító szórakozással.

Kontor Jánosné
Klubtag

AZ ÉGBŐL POTTYANT LURKÓK

A színjátszás egy nagyon érdekes tevékenység, a színdarabon keresztül átélhetünk olyan helyzeteket, amiket nem is gondoltunk volna. Belebújhatunk a szereplők bőrébe és eljátszhatjuk őket. Úgy látszik, hogy minden diákot vonz, hiszen 6-14 éves korig minden korosztály előfordul. A legutóbbi előadás egy tanyán játszódik, ahol a gazda a mindennapokban ugyanazokat a tevékenységeket végzi el: meg-
 eteti az állatokat, rendben tartja a tanyát és vigyáz a lakókra. De a tanyasi élet sokkal színesebb ennél, hiszen a gazdának meg kell birkóznia a kis csirkék akaratával, a gazdasszonyok szokásaival és a farm egyetlen tehenének szerelembeesésével. De szerencsére nincsen egyedül, segítik őt a mindentudó asszonyok, a Kakas, és a tehenészlányok. Az egész csoportot és a felkészítőinket pedig az segíti, hogy a közönség milyen nagy örömmel nézi a fellépéseinket. Meg is jutalmazott minket Debrecen Város Önkormányzata egy igazi színházi előadással a Nagyerdei Szabadtéri színpadon a karácsonyi szereplésünkért, amit a Csokonai Színház Kamaraszínházában adhattunk elő. Jutalmul az Ezüstbojtár című előadást nézhettük meg.

Ezért is vagyunk sokan (23-an) ebben a csoportban, hogy megmutassuk a tehetségünket, társaságban legyünk és legyőzzük a lámpalázunkat. Emellett rengeteget utazunk a környező településekre. Rengeteg meghívásunk van a jövőre nézve és izgatottan várja az egész csapat a további fellépéseket.

Pál Bettina

EGY KÖZÖSSÉG VAGYUNK „MONOSTORPÁLYIAK”

Május 06. a Magyar Sport Napja keretén belül futóversenyt erőnléti- állóképességi edzést rendeztünk a Művelődési ház előtt. Köszönettel vettük a helyi vállalkozók segítségét, akik a versenyzők részére gyümölcsöket és frissítő italokat ajánlottak fel.

Májusban tovább folytattuk rendezvényeinket, hiszen közeledett a hónap utolsó vasárnapja, ahol természetesen a gyermekek voltak a középpontban. Kicsit rendhagyóan ebben az évben az iskola udvarán

illetve a Landler téren rendeztük meg községünk **gyermeknapját**. Rengeteg ingyenes programmal vártuk a Monostorpályi gyermekeket. Rendezvényünk megnyitójaként polgármesterünk átadta az új kerékpárutunkat ahol, aszfaltrajzoló versennyel indult a programsorozat.

A csillámtetoválástól kezdve az arcfestésen át a sorversenyekig próbálkoztunk a falu apraja nagyjának érdekes programokat nyújtani. Ezen a napon részesei lehettünk a Hajdú Speciális Kutató-Mentőcsoport

bemutatójának, akik igen színvonalas kutyás előadásukkal illetve mászó falukkal emeltek rendezvényünk színvonalát.

A május pedig még mindig nem ért véget. Május 31-én újra beneveztünk a **Kihívás Napjára** ahol a saját kategóriánkban induló 21 település közül az előkelő 5. helyen végeztünk.

Óriási köszönet és tisztelet azon sportos embereknek, akik ezen az igen forró egész napos programjainkon (kerékpártúra zumba, capoeira, erőnléti edzés, futó edzés, kispályás labdarúgás, zenés torna, hullahopp karikázás, kötélhúzás stb.) részt vettek. Segítségükkel idén Monostorpályi megkapta a Magyar Szabadidősport Szövetség különdíját, mely 75.000Ft értékű sportszervásárlási utalványt jelentett a falunak. Ezen összeget elsősorban a Művelődési Ház sporteszközeinek bővítésére szeretnénk fordítani.

Május lezárultával megkezdjük a júniust. „**Mindenki**

életében eljön az a pillanat amikor úgy érzi, itt az ideje, hogy újból elkezdjen mozogni. Legyen ez a nap 2017. június 1-jén 19:00 órától a Monostorpályi Művelődési Házban.” Ezzel a szlogennel indult meg a minden héten kedden és csütörtökön

ROSCO SPORT
Sportszert szakértő kezeiből

MONOSTORPÁLYI
75.000 Ft

A kupon a ajándéka.

N379

megrendezésre kerülő fitness edzésünk.

Vakáció! **Nyári gyermekfelügyeletünkkel** szeretnénk segíteni a dolgozó szülőket egy hónapos táborunk keretén belül. Június 19-től július 14-ig egész napos foglalkozásokkal, játékokkal próbáljuk lekötöni gyermekeink figyelmét, törekszünk, hogy ez idő alatt biztonságban és jól érezze magát.

Levendula Szedd Magad Akció a Monostorpályi levendula földön. Hétfő délután bárki bármennyi levendulát szedhetett meghatározott összegért a lila színben pompázó ültetvényünkről. Természetesen a megmaradt virágokat sem hagytuk kárba vészni készülvén következő rendezvényünkre megpróbálkoztunk a Monostorpályi levendula szörp készítésével.

Június 24. **A főzés napja.** Ismét meglátogattuk szomszédos városunkat Derecskét, ahol részt vettünk a Járásunk Ízei főzőversenyen. Főszakácsunk (Szántó Imre) segítségével igen különleges és ízletes strucc gulyásunkkal, baconbe tekert rozmaringos strucc roládunkkal, strucc steakkünkkel, a már elkészült levendula szörpünkkel lenyűgöztük a vendégeket illetve a neves zsűriket egyaránt. Gulyásféleségek kategóriában különlegességek különdíjat és első helyezést kaptunk.

Hogy hogyan tovább? Mi vár még Monostorpályira? Júliusban szeretnénk elindítani **Aranykorúak**

Csoportunkat. Ahová nagyon sok szeretettel várjuk minden érdeklődő nyugdíjasunkat, akik társaikkal le tudnak ülni egy jót beszélgetni, sakkozni, olvasni, kártyázni...., csak hogy egy kicsit ne legyenek egyedül. Találkozóinkat heti rendszerességgel illetve igény szerint szeretnénk megrendezni.

Szintén júliusban indítanánk el **ifjúsági klubunkat**, melyre várjuk a helyi ifjúságot. Szeretnénk egy nyugodt, biztonságos környezetet a fiataloknak ahol együtt tölthetik el szabadidejüket. A mai fiatalság lehet messze van már a mi fiatalságunktól, de úgy gondoljuk első találkozásunkkor meg tudjuk beszélni hogy és milyen formában éreznék jól magukat, mire tartanátok igényt.

Október szintén az ifjúságról fog szólni. Megrendezésre kerül **I. Monostorpályi Ifjúsági Találkozó**nk, melynek keretén belül természetesen neves zsűri segítségével, várjuk a helyi illetve a környező települések egyéni és csapat nevezéseit művészeti kategóriákban, „Ki-Mit-Tud?” keretében. Hogyan is képzeljük el ezt? Egy hatalmas sürgő-forgó vásári forgatag, ahol a főszerep az ifjúságé.

Reméljük eddigi munkánkkal kicsit sikerült Monostorpályi közösségi életét megmozgatni, a későbbi rendezvényeinken pedig várjuk Önöket illetve várunk Benneteket sok szeretettel.

Molnár Nelli

A KISZÁRADÁS

Kiszáradásnak (dehidráció) nevezzük azt az állapotot, mikor a szervezet víztartalma csökken. Háromféle formában fordulhat elő, amelyeket az alapján különíthetők el, hogy a víztartalom csökkenését kíséri-e az ásványi anyag egyensúly felborulása, és milyen irányban.

Izotóniás dehidráció: a víz- és elektrolithiány egyforma arányú, vagyis a szervezet elektrolitháztartása egyensúlyban van.

Hipotóniás dehidráció: a szervezet víztartalmához mérten nagyobb arányú elektrolithiány áll fenn, ezért a vér nátriumtartalma alacsony.

Hipertóniás dehidráció: a víz hiánya nagyobb mértékű, mint az elektrolitok hiánya, ezért a vérben a normálisnál nagyobb koncentrációjú nátriumion található.

A háromféle dehidráció kialakulásának hátterében a csökkent folyadékbevitel, és a fokozott folyadékvesztés található.

izotóniás dehidráció okai: a vese nem megfelelő működése (veseelégtelenség, rosszul beállított víz-hajtó kezelés), hányás, hasmenés, hasnyálmirigygyulladás, hashártyagyulladás, nagy kiterjedésű

égési sérülés.

A **hipotóniás dehidráció** oka lehet, ha az egyéb okból bekövetkezett vízvesztést (például erőteljes hasmenés esetén) olyan folyadék fogyasztásával igyekezik a beteg pótolni, amely nem tartalmaz elegendő elektrolitot. Ez lehet rossz minőségű ivóvíz, vagy alacsony ásványi anyag tartalmú ásványvíz.

Hipertóniás dehidráció okai között a nagy meleg okozta kiszáradás szerepel leggyakrabban: csökkent vízfogyasztás, fokozott verejtékezés. A cukorbetegség anyagcseréjének komolyabb kiskiklái szintén okozhatják

A kiszáradás tünetei diagnózisa és kezelése

A kiszáradás tünetei jellegzetesek: kínzó szomjúságérzés, szájszárazság, ráncos bőr, fejfájás, szapora szívdobogásérzés, a vizelet mennyiségének csökkenése, ájulás-hajlam vagy ájulás. A kiszáradás súlyosbodásával a teljesítmény csökkenése, gyengeség, kábultság, zavartság, tartós eszméletvesztés, kóma alakulhat ki.

Az orvosi kezelést igénylő esetekben a fizikális vizsgálat eredménye és a vérvétel során nyert minta laboratóriumi elemzése során kapott értékek

elemzése pontosíthatja a diagnózist és segíti a fenti három állapot közötti differenciálást, ami laborvizsgálat nélkül nem lehetséges!

A kezelés attól függ, mennyire kifejezettek a tünetek. Ha a beteg itatható, és a folyadékbevitel során a tünetek szűnnek, pihenés, és folyamatos folyadékutánpótlás szükséges.

A tünetek változatlansága, romlása, vagy inni képtelen beteg esetén mindenképpen orvosi kezelés szükséges! A kezelés során infúziók segítségével állítható vissza a szervezet egyensúlya. Az infúziókkal korrigálhatók az elektrolit eltérések is.

A gyerekek és idősek szomjúságérzete csökken

Csecsemők, kisgyermek és idősek esetében a kiszáradás kitüntetett figyelmet igényel! A csecsemők szervezetének víztartalma sokkal nagyobb arányú, mint a felnőtteké: az újszülöttek testtömegének 80, a csecsemők 75 százaléka víz. A felnőtteknél ez az érték 56-60%, az időseknél ennél kisebb.

A fiatal szervezet energiafelhasználása jóval magasabb, mint a felnőtteké, és ehhez mérten a víztartalom alacsonyabb. Emiatt a hidratáltság kisebb arányú csökkenése sokkal hamarabb és nagyobb arányú zavarokhoz vezet, mint egy felnőtt esetében.

Az újszülöttek, csecsemők, kisgyermek testsúlykilogrammra vonatkoztatott napi folyadékszükséglete tehát sokkal nagyobb, mint egy idősebb szervezetnél.

Az idősek esetében kisebb a test víztartalma, mint a fiatal felnőttek vagy középkorúak korosztályában. Így esetükben ugyanazon folyadékvesztés eleve rosszabbul hidratált szervezetből történik, így a következmények is súlyosabbak lesznek.

A kiszáradás például sokszorosára növeli a szívinfarktus és agyvérzés kockázatát is.

A gyermekek és idősek szomjúságérzése eleve később jelentkezik, és gyakran nem veszik észre. Tehát mikor ők megszomjaznak, akkor már nagy arányú vízvesztéssel kell számolni.

Ezért nyári nagy melegben a veszélyeztetett csoportoknál gyakori, kis mennyiségű folyadék fogyasztása ajánlott, hogy a kiszáradás és annak következményei elkerülhetők legyenek.

A folyadék utánpótlása legyen folyamatos, különösen a nyári nagy meleg idején, és akkor is szükséges inni, amikor a szomjúság nem érzékelhető. A szomjazás már akkor jelentkezik, amikor a test víztartalma jelentősen csökken, és a funkcionális állapot

romlása ilyenkor nagyon könnyen bekövetkezik.

A napszúrás

A napszúrás (insolatio) sokan csak apró kellemetlenségnek tartják, pedig komoly egészségügyi probléma lehet, akár az életet veszélyeztető állapot is kialakulhat.

A szervezet meleg érzése 30-35 foknál jelentkezik, a környezeti melegre hőleadással válaszol. A napszúrás - mint neve is mutatja - tartós, hosszabb ideig történő, tűző napon tartózkodás váltja ki. Ilyenkor a levegő felmelegedése miatt pozitív hőmérleg alakul ki a szervezetben, mely káros folyamatokat indít el.

Ehhez járul hozzá a fedetlen fejet érő napsütés direkt hatása, ami által a fej hőmérséklete jóval meghaladja a test hőmérsékletét. Amennyiben hosszabb ideig, fokozott hőszugárzás éri a fejet, tulajdonképpen felmelegszik az agy - erre mondja a szaknyelv, hogy hőséguta alakul ki. A megnövekedett hőmérséklet következménye a koponyaúri nyomás fokozódása és az agyhártya izgalma. A túlzott napozás az egész szervezetet igénybe veszi, fellép az agyműködés zavara, megváltozik a vérkeringés, nem tudja leadni a szervezet a felesleges hőt, és túlmelegszik.

Napszúrásra hajlamosító tényezők

A napszúrás az egészséges embereknél is előfordulhat, ám egyes alapbetegségek és kóros állapotok nagyban hajlamosítanak kialakulására. A fokozott felmelegedésre nagyobb esély van időskorban, túlhőtözés esetén, a folyadékpótlás hiányakor vagy fizikai megterheléskor.

Tényezők, amik ronthatják a hőtoleranciát:

alapbetegségek (pl. egyes pszichiátriai problémák, magas vérnyomás, generalizált érelmeszesedés)

gyógyszerek (a pszichiátriában alkalmazott antipszichotikus szerek is ilyenek)

egyéni adottságok

A napszúrás legjellemzőbb tünetei

Enyhe panaszok: fejfájás, szédülés, kábultság, émelygés, gyengeség, szomjúságérzet és hányinger formájában jelentkezhet. A beteg kerüli a fényt, szívesebben tartózkodik hűvös, elsötétített helyiségben.

Súlyos esetben: a testhőmérséklet hirtelen, jelentős emelkedése következik be (akár 39-40°C is lehet). A nagyfokú fejfájás mellett a tarkó kötöttsége, merevsége alakul ki, a beteg tudata zavart lehet, eszméletét elveszítheti.

Csecsemők esetében: jellegzetesen visító sírás, a kutacs feszülése és elődomborodása észlelhető. A

kisbaba enyhe fizikai ingerekre is erős védekező mozgásokkal reagál, kipirosodik, belázasodik, valamint hányas és akár eszméletvesztés is felléphet.

Teendők napszúrás esetén

A legfontosabb teendő, hogy árnyékos helyre, célszerűen hűvös helyiségbe jusson a beteg. A tarkóra helyezett hideg vizes borogatás jó hatású. A beteg 30 fokos szögben megemelt felsőtesttel feküdjön, s apró kortyokban fogyasszon hűvös folyadékot – lehetőleg vizet, és sohasem alkohol- vagy koffein tartalmú italt, ugyanis ezek gyorsítják a folyadékvesztést. Enyhe esetben otthoni, két-három napos ágynyugalom javasolt hűvös, fénytől védett, esetleg sötét szobában. Ha a tünetek nem javulnak vagy esetleg rosszabbodnak, mindenképpen kórházi kezelés szükséges!

Súlyos esetben a fenti teendőkön túl mindenképpen a mentők vagy orvos értesítése is szükséges, mivel a beteg intézeti megfigyelést igényel. Csecsemőket minden esetben lásson orvos!

A napszúrás megelőzése

A legfontosabb, hogy fedetlen fővel ne tartózkodjon a tűző napon. A kisgyermeket, csecsemőket soha ne tegye ki a direkt napfényre, játék közben viseljenek fehér (de legalább világos) kalapot, és gyakran kínálja őket folyadékkal.

Olvasson tovább! **Hogyan védjük meg gyermekeinket a nap káros sugaraitól?**

Erős nyári napsütés esetén soha ne tartózkodjon hosszabb ideig az autóban, utazáskor mindenképpen rögzítsen az ablakokra árnyékoló alkalmatosságot.

TANÁCSOK KÁNIKULA IDEJÉRE:

Gyermekeket és állatot még rövid időre se hagyjon a gépkocsiba bezárva.

A nagy melegben hűtse magát, és megfelelően pótolja az izzadással elveszített folyadékot és sót. Kirándulásra, utazásra mindig vigyen magával folyadékot.

Különösen vigyázzanak egészségükre kánikula idején az idősek, szív-, vese-, máj- és cukorbetegségben szenvedők. Ügyeljen a gyermekekre, a kórházakban, időseket ellátó intézményekben gondozottakra – ők fokozottan érzékenyek a meleg és a napsugárzás hatására.

A nagy melegben korlátozza a fizikai aktivitást, 11 és 15 óra között lehetőleg tartózkodjon árnyékban, hűvös helyen.

A napon hagyott gépjárművek igen gyorsan felmelegedhetnek, ezért ajánlott utazás előtt alaposan átszellőztetni az utasteret. A meleg gépjárműben utazás rosszul érezhető, akár ájuláshoz is vezethet, így fokozott a balesetveszély.

Napozási tanácsok

1. Napozás előtt 20-30 perccel érdemes felkenni a fényvédő krémet, ugyanis legalább ennyi idő kell az anyagnak, hogy beszívódjon és kifejtsen hatását.
2. Három óránként meg kell ismételni a krémezést.
3. Ha vízbe megyünk vagy túlzottan verejtékezünk, még gyakrabban. Mindig legyen nálunk folyadék – inkább víz vagy tea, mint cukrozott üdítő.
4. Védjük fejünket kendővel vagy sapkával, legyen nálunk egy vékony, könnyű anyagú felsőruha is, amit felvehetünk.
5. Jobb a fokozatosság elve, hiszen a szervezetnek alkalmazkodnia kell a környezeti változásokhoz. Egy-egy alkalommal inkább csak 5-10 perccel növeljük a napon töltött időt.
6. Felhevült testtel sose ugorjunk be hirtelen a vízbe, először hűtsük le magunkat.

Forrás: Webbeteg

ÁLLÁSLEHETŐSÉG LOVAS MAJORBAN

Debrecentől 15 km-re, Létavértes mellett.

A szükséges kerti és karbantartási munkákon kívül az állatok gondozása és a lovasfoglalkozásokon történő segítség is a munka részét képezi.

Munkaidő: 6.00-16.00-ig, Hétfőtől Szombatig

Hétköznapi nettó fizetés: 120.000 Ft

Túlórapi: 24.000 Ft

Szükség esetén munkába járáshoz robogót, vagy akár szállást is tudunk biztosítani.

Jelentkezés:

zcsernatony@hotmail.com; 06 30 6266 235

KEDVES LAKOSOK!

Megint lenne pár dolog, amit szeretnék megosztani Önökkel, legyen akár észrevétel, akár kérés.

Szennyvíz témában. Mondhatjuk, hogy elég régen volt már, mikor a beruházás befejeződött, a rákötések nagyon szépen mentek a maguk útján, viszont most a rákötési hajlandóság úgymond megállt. Akik eddig megtették a rákötést, annak nagyon szépen köszönjük, viszont azok, akik nem, kérem őket, hogy mihamarabb tegyék meg. Lényegében ez nem kérés lenne, hanem kötelezettség mindenki részéről. Az önkormányzat már így is adott lehetőséget és pozitívan állt a dolgokhoz, mivel talajterhelési díjat nem vetett ki. Ezt viszont most már meg kell lépjük, hiszen nem tolerálható tovább az, hogy a sok-sok kérés és értesítések ellenére vannak olyan ingatlantulajdonosok, akik nem akarják megérteni, hogy mi a kötelességük. A talajterhelési díj és az ide vonatkozó bírság higgyék el, többszöröse lesz a rákötés költségének.

Kóbor-kutyák kérdése. Igen, volt idő, amikor a múltkori cikk után megszűntek a bejelentések a hivatalba és úgy tűnt, hogy végre nem kell ezzel a témával foglalkoznunk. De sajnos az idő múlásával megszűnt a lelkesedés azokban, akik ismét nem fordítanak kellő figyelmet szeretett jószáguk hol-tartózkodásával és a kutya megint csak a közterületen találja magát. Úgy gondoltuk, hogy amit kérünk nem túl nagy, de ezek szerint igen. Vannak még mindig olyanok, akik nem értenek a szép szóból és a kutyájukat büntetik azzal, hogy kiteszik őket a kóborlás veszélyeinek. Ismételten kérek mindenkit, hogy az eb ingatlanon belüli tartásáról gondoskodjanak, ne hagyják, hogy az utcán kóborolva akár kárt tegyenek másban. Fordítsanak figyelmet a kerítés épségére, hogy azon ne szabadulhasson ki a jószág.

Az utcafronti terület karbantartása. Az önkormányzat mindent megtesz annak érdekében, hogy majd mindenki előtt időben le tudja vágni a fűvet, viszont egy dolgot kell megérteni. 26 kilométer hosszú belterületi úthálózatunk van, az utcák két oldalán történő fűvágást figyelembe véve ez 52 kilométert jelent. A fűvágással megbízott dolgozóink létszáma korlátozott, így mindenkitől azt kérem, hogy ne várja el x y-tól, hogy azonnal előtte is legyen levágva a fű, hiszen nem kevés terület karbantartásáról van szó. Itt szeretném megjegyezni, hogy ez nem önkormányzati, hanem lakossági

kötelezettség lenne. Az önkormányzat azért vállalta magára ezen tevékenység elvégzését, mert mi úgy gondoljuk, hogy jobb ápolat környezetben élnünk, mint ápolatlanba. Kérek mindenkit, hogy ezt mérlegelve tegyen eleget annak, hogy vágja le mindenki maga előtt a gázt és ne várjon az önkormányzati dolgozókra. A 70 év felettiekre részére térítésmentesen végzi az önkormányzat a kaszálást (csak be kell jelenteni), míg másoknak 1.500 Ft / tank összegért végezzük el a kért feladatot.

Parlagfű. Minden évben visszatérő probléma és vannak megint olyanok, akiknél kezelhetetlen. Nem értem mit nem lehet azon megérteni, hogy a parlagfűvet le kell vágni még virágzás előtt! Mi nehéz van ebben? Gondoljunk már bele, hogy ha egy kisbaba, kisgyermek, akár felnőtt, teljesen mind egy allergiás rá, akkor 1: szenved tőle egész nyáron, 2: olyan rohamot is kaphat, ami esetleges maradandó egészségkárosodást is vonhat maga után! Az önkormányzat eddig is segített annak kaszálásában telken belül, kérem most is, hogy aki nem tudja levágni, ne várjon arra, hogy a szomszédjai szóljanak neki, vagy nekünk, azonnal jelezze felénk, akár a cégünk felé, és meghatározott díjazás ellenében cselekedni fogunk. Kérek mindenkit, hogy ne kelljen már eljárásokat indítani, mert attól még a probléma nem szűnik meg! Bírságolás lehet, de attól a parlagfűre allergiás és érzékeny embereknek a problémája megmarad! Legyünk embertársaink felé kellő figyelemmel és értsük meg azt, hogy vannak akiknek a mindennapjait megkeseríti ez a probléma.

Lakossági pályázati lehetőségek. Nagyon sok pályázati lehetőség van a magánszemélyek részére, amik a kormány ír ki. Mire gondolok? Energetikai pályázatok, szigetelés, hűtőcsere, stb-stb. Kérem, hogy figyeljék a híreket, a médiát és amennyiben felkeltette érdeklődésüket és bele szeretnének vágni, de nem tudják hogy induljanak el, kérem keressenek minket, cégünk dolgozóit és segítünk, hiszen ezért vagyunk.

Buszmegálló kérdése. Nagyon nagy megelégedésünkre volt az, hogy lakosaink örömmel vették a megújult és újonnan létesített buszvárókat. Viszont itt is megtörtént az, amitől számítottunk, egyre több szemetet kell összetakarítanunk ott annak ellenére, hogy kuka mindenhol van kihelyezve. Kérem, hogy az egyszerűbb megoldás helyett

ne a földre szemeteljünk, hanem a kukába. Csak pár lépés és máris rendezettebb lesz a környezetünk és kellemesebb a várakozás.

Adók befizetése. Szinte majd minden alkalommal visszatérő téma! Először is: minden becsületesen fizető lakosnak, cégnek tisztelettel köszönöm önkormányzatunk nevében a fizetési hajlandóságát, hiszen ez a köz javát, a falunkat szolgálja. A befizetett összegeket a községre fordítjuk, szebbé, élhetőbbé téve településünket. Másodsor: a nem fizetők, ahol két fajta dolgot lehet észrevenni. Vagy nem akar fizetni, pedig lenne miből, vagy nem tud. Az előbbire azt kérem, hogy ne kelljen már levelezgetni, felszólíthatni őket; álljanak már be a sorba a sok-sok becsületesen fizető lakosink mögé és mutassanak példát. Utóbbiakról azt kérem, hogy engedjék, hogy segítsünk. Mire gondolok? Pl. részletfizetési lehetőség biztosítása. Elengedésre nincs lehetőség, hiszen mindenkinek kötelessége a közbe való fizetés nem pedig lehetőség vagy választható dolog.

Munkalehetőségek biztosítása. Akik munkanélküliek és nem regisztráltak a munkaügyi központba, kérem tegyék meg haladéktalanul, hiszen csak így tudunk segíteni. Ha nem tudják, vagy tartanak valami ok miatt átmenni Létavértesre, akkor keresenek minket és útmutatással bírunk, hogy mit és hogyan kell csinálni. A honlapunkon és a hirdetőtábláinkon is elég gyakran szoktunk megjelentetni álláshirdetéseket. Kérem, hogy figyeljék ezeket, vagy érdeklődjenek nálunk. Segítünk, hiszen ezért vagyunk.

Szomszédok problémáinak kérdéskör. Nem mindenkihez szólok, de sajnos van, akit érint ez a kérdéskör. Ismerik igaz azt, hogy rossz szomszédság, török átok! Igen, bizony ez így van. Mire is gondolok? Nem megfelelő állattartás okozta kellemetlen szagok, bűzök terjedése, melyek elviselhetetlenné teszik a szomszédok mindennapjait. Gazok átlógása, fák átérése a másik telekre, „ez az én telkem nem a tiéd”. Könnyebbé tehetnénk az életünket, ha kicsit nagyobb odafigyeléssel vagyunk a másik, jobban mondva mások irányába. Lehet úgy tartani pl. állatot, lehet úgy rendezni a ganéjt, hogy az ne okozzon bűzhatást. A kertben vágjuk le a gatz, ápoljuk portánkat! Higgyék el, mindenkinek jobb, ha ezeket a problémákat magunk tudjuk kezelni és nem pedig a hivatal közbenjárásával.

Támogatások, segélyek. Megint egy olyan téma,

amelyet csak fel kell hozni. Vannak, akik már minden lehetőségek „kiaknáztak” az önkormányzat által biztosított segélyekből, támogatásokból, de biztos megvan a másik oldal is, akik nem tudják milyen lehetőségük van abban az esetben, ha rászorulnak. Települési létfenntartási támogatás, rendkívüli támogatás, kelengyetámogatás (alanyi jogon jár, a kisbaba megszületését követően a szülők részére), lakásfenntartási támogatás, iskolakezdési támogatás, stb. Az igénylés feltételei a rendeletben vannak, melyet megtalálnak a honlapon, ahogy a kérelmeket is. De úgy gondolom, hogy egyszerűbb és célravezetőbb, ha keresnek minket, akár személyesen, akár telefonon és az illetékes kollégák azonnal tudnak válaszolni a feltett kérdéseikre. Éljenek ezzel a lehetőséggel. Az önkormányzaton kívüli támogatási lehetőségeket a kormányhivatal „kezeli”, szerdai napokon 8-12 óráig van a hivatalban a kolléga, aki szintén az általuk nyújtott lehetőségekről felvilágosítást tud adni.

Műanyagok, nejlonok égetése. Na, ezt már végképp nem értem, hogy miért kell csinálni. Szelektív hulladékgyűjtő edényzetek vannak kihelyezve a település több részén is, oda ingyen el lehet vinni az ilyen jellegű szemetet. Miért kell égetni, mitől jobb az? A szomszédoknak kellemetlenséget okoznak, környezetkárosító hatással bírnak, rákkeltő hatása van az ilyen jellegű hulladékok égetésének. Többek között nem kevés bírsággal jár, ha eljárás során megállapítható az illetékes delikvens vétkessége. Kérek mindenkit, hogy tartózkodjon a műanyagok égetésétől akár nyílt téren, akár a kazánba.

Házra felszerelt kamera. Mondanom se kell, szerintem mindenki tudja, hogy teljesen szabálytalan! Nincs arra lehetőség, hogy valaki a házára kamerát szereljen fel úgy, mivel azzal a közterületet is megfigyeli. Nem mondhatja azt, hogy csak a saját portáját, mivel a kamera a közterületre van fókuszálva. Nem egy bírósági döntés ismeretes, amely kimondja, hogy ezeket a kamerákat le kell szerelni, mivel közterületről képfelvételt ilyen módon készíteni csak a közterület-felügyeletnek és a rendőrségnek áll jogában. Kérem, hogy ne okozzon kellemetlenséget másoknak az ilyen cselekedeteivel az illetékes.

Dióhéjban ennyit szerettem volna mondani. Természetesen, ahogy szoktam volt mondani: akinek nem inge, ne vegye magára. Hajrá!

FELHÍVÁS

SZENNYVÍZHÁLÓZATRA TÖRTÉNŐ RÁKÖTÉS HIÁNYA MIATT

Jelen felhívás azon lakosainknak szól, akik még nem tettek eleget a szennyvízhálózatra történő rákötési kötelezettségüknek!!

Mint az mindenki előtt ismeretes, Monostorpályiban már több mint 1,5 éve megvalósult a szennyvízhálózat kiépítése.

A beruházás során valamennyi, a beruházással érintett ingatlan tulajdonos engedélyezte az ingatlanára a szennyvízcsanak beállítás kiépítését, melyet Tisztelettel megköszönök.

A probléma ott adódik, hogy az önkormányzat nyilvántartása szerint sajnos szép számmal vannak még olyan lakosok, akik a mai napig nem tettek eleget kötelezettségüknek, azaz a bevitt csanakon keresztül a házukat nem kötötték rá a szennyvízhálózatra!

Az önkormányzat hamarosan dönteni fog a talajterhelési díj bevezetéséről, mely során a rákötési kötelezettségét elmulasztót terhelni fogja mindez, amennyiben előbb nevesített feladatuknak nem tesznek eleget.

A talajterhelési díj *egységdíjának összege* törvényi előírás alapján 1.200 Ft/m³, melyre még rájön egy 1,5-ös *területérzékenységi szorzó*, mely szorozva lesz az *éves átalag vízfogyasztással*. Ezen három tényező alapján lesz megállapítva a talajterhelési díj éves összege.

Ha figyelembe vesszük, hogy a rákötés 15-20.000 forintból megvalósítható, akkor nem kérdés, hogy a rákötést érdemes választaniuk! Ezt egy példán keresztül mutatom be.

PÉLDA:

Egy háztartás havi vízfogyasztása 10 m³. Ebben az esetben az éves vízfogyasztás 120 m³ (12 hó x 10 m³). A fizetendő éves talajterhelési díj 216.000 Ft (120 m³ x 1.200 Ft egységdíj x 1,5 területérzékenységi szorzó).

Tisztelettel kérem azon, a szennyvízhálózatra még rákötéssel nem rendelkező lakosainkat, hogy a kötelezettségük teljesítése érdekében vegyék fel a kapcsolatot Faragó Tünde kollégámmal, aki a szükséges dokumentumokat rendelkezésére tudja bocsájtani.

Elérhetőségei:

E-mail cím: farago.tundeph@gmail.com

Telefonszáma: 52/393-014, 30/486-3019

Monostorpályi Polgármesteri Hivatal (4275 Monostorpályi, Bajcsy Zs. utca 1.)

Kérem, hogy legyenek partnerek a rákötés tekintetében és minél hamarabb végezzék, vagy végeztessék el!

Juhász Péter
jegyző